

Kursus for landsbylaug:

Udsigten til levende landsbyer

Nygård d. 24. – 25. november 2017

Udsigten til levende landsbyer

Invitation

Landsbylaugene i Sønderborg Kommune er ihærdige og engagerede. De har alle været i arbejdstøjet i kortere eller længere tid. At arbejde med lokaludvikling i et landsbylaug eller fællesforeninger er spændende, værdsat og attraktiv – men ikke altid lige nemt.

Opgaven kræver overblik, indsigt og evne til at tage hensyn til de mange forskellige interesser. Med dette kursus vil vi inspirere og videndele samt give værktøjer til, at opgaverne bliver lettere at løse i fremtiden.

Medlemmerne af landsbylaugene inviteres til kursus på [Nygård](#), Nørreskoven 41, 6430 Nordborg:

Fredag, den 24. november

fra kl. 16.30 – 22.00 og / eller

Lørdag den 25. november

fra kl. 10.00 – 13.00

Har du kun mulighed for at deltage én af dagene, skriver du dét på tilmeldingslisten. Der er sat fokus på aktuelle emner på baggrund af behov og ønsker fra lokalsamfundene og Landsbyforum. Målet er at sætte erfaringsudveksling, forventningsafstemning om rollefordeling, rammevilkår og fremtidens indsatser i højsædet. Der er overnatning i nærområdet.

Kurset henvender sig til de 34 landsbylaug i kommunen samt medlemmer af Landdistriktsudvalget – der er plads til 3 til 4 personer fra hver laug. Samtidig inviterer vi partnere fra vores dansk/tyske samarbejde: "[Benefits4Regions](#)" med, for at dele grænseoverskridende erfaringer og viden: Hvordan praktiseres borgerinvolvering, kommunikation og læring i de levende landsbyer i Sønderborg? Det finder vi svaret på.

Program:

Fredag, den 24. november 2017, Kl. 16.30 – 16.45: Velkomst og præsentation

Velkomst ved Agnes Nielsen, fmd. Landsbyforum, Peter Christiansen, Stolbro / Stolbrolykke og Egon Jessen, Nybøl-Stenderup. Vi hører om dette dejlige sted og bliver præsenteret for aftenens program.

Interreg
Deutschland - Danmark
Benefit4Regions

EUROPEAN UNION

Landdistrikterne
i Sønderborg
- i samvær & handling

Sønderborg

*Dette projekt finansieres af midler fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling /
Dieses Projekt wird gefördert mit Mitteln des Europäischen Fonds für regionale Entwicklung*

side 2

Udsigten til levende landsbyer

Kl. 16.45 – 17.30: Fra foreningsledelse til landsbyledelse

Hvilken form for ledelse er der brug for i et levende lokalsamfund?

Landsbyledelse er ikke kun en person, men en funktion. Det er dén funktion, der evner at italesætte den unikke identitet, samskabe den attraktive vision og facilitere den involverede proces. Foreningslivet er den funktion, der giver sammenhængskraft og skaber liv, samtale og tryghed. Men ikke nødvendigvis udvikling og fornyelse. Derfor er Landsbylaugenes opgave at bevare overblikket, knytte kontakten til kommunen og andre landsbylaug, være forandringsparat og tænke i livsmuligheder lokalt.

Hvad gør vi?

I lokalsamfundet er vi nødt til at være i konstant bevægelse. Både med fingeren i jorden og på pulsen; det er dét, vi kalder vores stedbundne identitet. Men også frem mod noget alle synes om; det er dét, vi kan kalde en attraktiv vision. Men mest af alt i en konstant udviklingsproces, hvor vi har de fleste med til at skabe livsmulighederne sammen. Det er vigtigt. Både sammen med kommunen og det globale netværk – men vigtigst sammen lokalt, mellem kirke, skole, foreninger, borgere, virksomheder og offentlige institutioner.

En rolle eller rettere en funktion, der sørger for samtale, samskabelse og konstant udvikling. Dette er laugenes fornemme opgave. En opgave, som ikke kan bæres af ét par skuldre alene. Det er denne "lille" funktion, der skaber levende landsbyer.

Indlæg og debat ved Tyge Mortensen, tidl. forstander på Ryslinge Innovationshøjskole, Landsbyhøjskolen, selvstændig foredragsholder, facilitator, innovations ekspert og forretningsudvikler og bestyrelsesmedlem af Landdistrikternes Fællesråd.

Kl. 17.30 – 18.00: Forventningsafstemning i bestyrelsen og rollefordeling

Fællesskabets håndslag

Bestyrelsesarbejde er for en stor dels vedkommende rent håndværk. Men bestyrelsesarbejde er også samarbejde – og samarbejde er som bekendt en svær kunst. En bestyrelse vil som regel være sammensat af personer med forskellig baggrund og erfaring.

Forskellighed er en styrke – men kun hvis bestyrelsen har kendskab til og er bevidste om hinandens forskelligheder. Derfor snakker vi om, hvordan grunden lægges til et godt samarbejde gennem en åben proces, der afklarer forskelle med hensyn til forventninger, målsætninger og ressourcer. Ideelt set bør en bestyrelse være sammensat af både teoretiske, praktiske og kreative folk. Anerkend hinandens forskelligheder og brug dem bevidst, når opgaverne uddelegeres.

Workshop v. Connie M. Skovbjerg, Landdistriktskoordinator

Interreg
Deutschland - Danmark
Benefit4Regions

EUROPEAN UNION

Landdistrikterne
i Sønderborg
- i samvær & handling

Sønderborg

*Dette projekt finansieres af midler fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling /
Dieses Projekt wird gefördert mit Mitteln des Europäischen Fonds für regionale Entwicklung*

side 3

Udsigten til levende landsbyer

Kl. 18.00: Let forret, der bringes med ud i grupperne.

Kl. 18.15 – 19.05: WORKSHOPS

Hold 1: LEGO – vision af din landsby

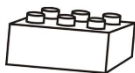
Hvis du skulle bygge en ny landsby på en bar mark, hvordan skulle den se ud?
Astrid Eggert, WFA og Hauke Kluender, Kreis Plöen, begge partnere i "Benefit4Regions", hjælper os gennem idé-fasen, hvor kun fantasien sætter grænser.

Der tages udgangspunkt i **LEGO® SERIOUS PLAY®**, som

- frigør **kreativ tænkning** for fremskyndet innovation...

- skaber **konstruktive diskussioner**, hvor alle er hørt...

- gør **refleksioner og dialogproces** nemmere....

- opretter en **fælles tankegang** om noget...

Hold 2: Hvis vi ikke ved, hvor vi vil hen, er det ligegyldig, hvilken vej vi tager

Kan vi tage det første trin, baseret på tro? Vi behøver ikke se hele trappen, vi tager bare det første trin..

Kan vi lære noget af virksomhederne, der er gode til at skabe effektive styringsredskaber og innovative arbejdsformen? Eller er det ude i laugene, vi er gode til at udnytte de ressourcer, hver enkelt person i bestyrelsen besidder, og kender vi vores ressourcer? Kan og vil vi lære af hinanden?

Opgaven er at sætte et fornyet fokus på landsbyernes fremtid med fokus på nye muligheder for at drive virksomhed, arbejde og bo i landsbyerne.

Ressourcepersoner
Steen Bielefeldt, Sønderborg
Iværksætter Service

Ordstyrer

Agnes Nielsen, Landsbyforum

"Det er umuligt", sagde Tvivlen.

"Det er farligt", sagde Frygten.

"Det er unødvendigt", sagde Fornuften.

"Gør det alligevel", hviskede Hjertet.

Kilde: ukendt

Interreg
Deutschland - Danmark
Benefit4Regions

EUROPEAN UNION

Landdistrikterne
i Sønderborg
- i samvær & handling

Sønderborg

Dette projekt finansieres af midler fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling /
Dieses Projekt wird gefördert mit Mitteln des Europäischen Fonds für regionale Entwicklung

Udsigten til levende landsbyer

Hold 3: Lige børn leger bedst - men skæve når længst

Udenfor de store byer ligger mindre byer, landsbyer og landdistrikter, der rummer store naturværdier, billigere boliger, et levende foreningsliv, fred og ro og lokale fællesskaber – faktorer, der kan tiltrække de potentielle tilflyttere fra byerne, som flere undersøgelser viser rent faktisk er der. Tilflytningsmønstrene i Sønderborg viser tendenser til, at udviklingen går i den rigtige retning – set i lyset af et mere balanceret Danmark, der bygger bro mellem land og by frem for det modsatte.

Udviklingen i befolkningens størrelse og alderssammensætning har stor betydning for de enkelte kommuners økonomi og fysiske planlægning. Derfor er aktiv tiltrækning og positive effekter på bosætningen vigtig.

Hvordan synliggøres lokalsamfundenes styrker og forskellighed, så det virker tillokkende for potentielle tilflyttere? Hvem er målgruppen? [Generation Z](#)?

Ressourceperson

Jeppe Søe, journalist og foredragsholder

Hold 4: Magt er ikke noget man har, det er noget man ta´r

Her får vi indblik i, hvordan det er at påvirke beslutninger – både lokalt, kommunalt og nationalt. Hvordan er de kommunale logikker og beslutningsprocesser? Kræves der lokal lobbyisme for at omsætte lokale udviklingsplaner til virkelighed? Vi tager debatten.

Ressourcepersoner

Helga Moos, tidl. MF

Kl. 19.20 Vi samler op

Ordstyrer

Tyge Mortensen

Kl. 20.00 Aftensmad og socialt samvær

Interreg
Deutschland - Danmark
Benefit4Regions

EUROPEAN UNION

Landdistrikterne
i Sønderborg
- i samvær & handling

Sønderborg

*Dette projekt finansieres af midler fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling /
Dieses Projekt wird gefördert mit Mitteln des Europäischen Fonds für regionale Entwicklung*
side 5

Udsigten til levende landsbyer

Program:

Lørdag, den 25. november 2017, Kl. 9.00 – 13.00.

Kl. 9.00 – 9.30 Fælles morgenmad for alle

Kl. 9.30 – 10.15 Den medieskabte virkelighed

Deltag i debatten, når Jeppe Søe tør tage bladet fra munden! Der lægges ingen fingre imellem, når Jeppe Søe taler levende om mediernes rolle i samfundet. Som en af de eneste siger han bramfrit sine holdninger om den overfladiske verden, som fjernsynet er blevet. Han hudfletter indhold og form, kommenterer både voldsomme billeder, korrespondenter snyd og hjernevask.

Kl. 10.15 – 11.00 Hvordan kan vi skabe fællesskaber på begge sider af grænsen?

Vi tager udgangspunkt i debatterne og opsamlingen fredag. Efter en kort opsummering sætter vi den nye viden ind i landsbylaugenes virkelighed. Hvordan ser fremtidens landsby ud? Hvad kan vi lære af virksomhederne, der er gode til at skaffe effektive styringsredskaber og innovative arbejdsformer, og hvordan sættes det på dagsordenen i de enkelte landsbylaug? Hvordan er de kommunale logikker og beslutningsprocesser?

Ordstyrer

Tyge Mortensen

Kl. 11.15 – 12.30 Formidling af den gode historie

På baggrund af et konkret oplæg fra gruppen, der fredag aften arbejdede med synliggørelse, vil vi sammen lave en handlingsplan for spørgsmålet: "Hvordan synliggøres lokalsamfundenes styrker og forskellighed, så det virker tillokkende for potentielle tilflyttere?"

Ordstyrer

Astrid Eggert og Connie Skovbjerg (ansvarlige for formidling i Benefit4Regions, arbejdsplan 2)

Kl. 12.30 – 13.00 Frokost og tak for i dag

Interreg
Deutschland - Danmark
Benefit4Regions

EUROPEAN UNION

Landdistrikterne
i Sønderborg
- i samarbejde & handling

Sønderborg

*Dette projekt finansieres af midler fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling /
Dieses Projekt wird gefördert mit Mitteln des Europäischen Fonds für regionale Entwicklung*

Udsigten til levende landsbyer

Praktiske oplysninger

Overnatning

Overnatning på Nygård eller Nordals Idrætscenter i 3-personers værelser.

Pris

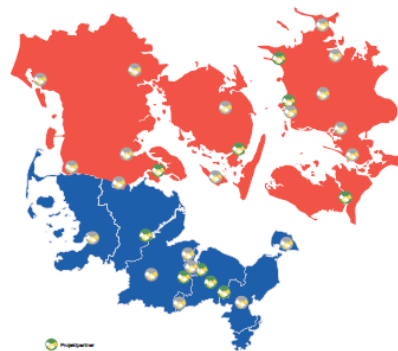
Prisen for deltagelse i hele arrangementet er gratis – dog opkræves 200 kr. ved mgl. fremmøde uden afbud.

Tilmelding

Tilmelding inden 20. november på <https://kultursonderborg.nemtilmeld.dk/62/>

Her bedes du besvare følgende spørgsmål:

	ja	nej
Deltager fredag:		
Overnatning:		
Deltager lørdag		
Workshop nr.		

Benefit4Regions
projekt- og netværkspartnere

Kontakt:

Agnes Nielsen, mobil: 4098 9289, Landsbyforum, nielsen@moisen.net

Peter Christiansen, Stolbro, stolbro@bbsyd.dk

Egon Jessen, Nybøl-Stenderup, egonjessen46@gmail.com

Connie M. Skovbjerg, mobil: 2889 8021, Landdistriktskoordinator, cskb@sonderborg.dk

PR. Ret til ændringer i programmet forbeholdes ...

Interreg
Deutschland - Danmark
Benefit4Regions

EUROPEAN UNION

Landdistrikterne
i Sønderborg
- i samvær & handling

Sønderborg

*Dette projekt finansieres af midler fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling /
Dieses Projekt wird gefördert mit Mitteln des Europäischen Fonds für regionale Entwicklung*